COMPASS GROUP

RETNINGSLINJER FOR FORRETNINGS-INTEGRITET

MAI 2024

INNHOLD

Innledning 02

Formål og virkeområde 03

Roller og ansvar 03

Etiske beslutninger 03

Tredjepartsrelasjoner 04

Interessekonflikter 06

Forretningsintegritet 07

Bestikkelser og korrupsjon 08

Smøring
Gaver og bevertning
Donasjoner
Sponsing og støtte/investeringer i lokalsamfunnet
Mulige eller faktiske interessekonflikter
Reiser og utgifter

Svindel og tyveri 18

Underslag av eiendeler, finansiell og ikke-finansiell rapportering

Overholdelse av konkurranselovgivning 20

Avtaler og ordninger med konkurrenter
Utilbørlig informasjonsutveksling med konkurrenter
Deltakelse i næringsforeninger eller på bransjearrangementer
Vertikale avtaler
Misbruk av dominerende stilling
Fellesforetak

Hvitvasking, finansiering av terrorisme og skatteunndragelse 26

Håndtering av utbytte fra kriminalitet
Skatteunndragelse

Sanksjoner og handelskontroll 29

Inntreden i nye sektorer/områder
Inntreden i nye tredjepartsrelasjoner
Nye sanksjoner / frys av aktiva for eksisterende tredjeparter

Overholdelse av retningslinjene 33

Tilsyn 33

Det er obligatorisk å overholde disse retningslinjene for forretningsintegritet (retningslinjene), og de skal brukes sammen med de etiske retningslinjene. Manglende overholdelse kan føre til disiplinærtiltak, inkludert oppsigelse. Retningslinjene beskriver minimumstersklene og -standardene som gjelder i Compass. Dette hindrer likevel ikke at et land eller en region kan innføre strengere terskler og standarder. Hvis det er avvik mellom disse retningslinjene, lokale retningslinjer og gjeldende lovgivning, er det de strengeste kravene som skal følges. Der det kreves godkjenning fra Head of legal og det ikke finnes legal-avdeling i landet, må godkjenning fra general counsel i regionen innhentes.

INNLEDNING

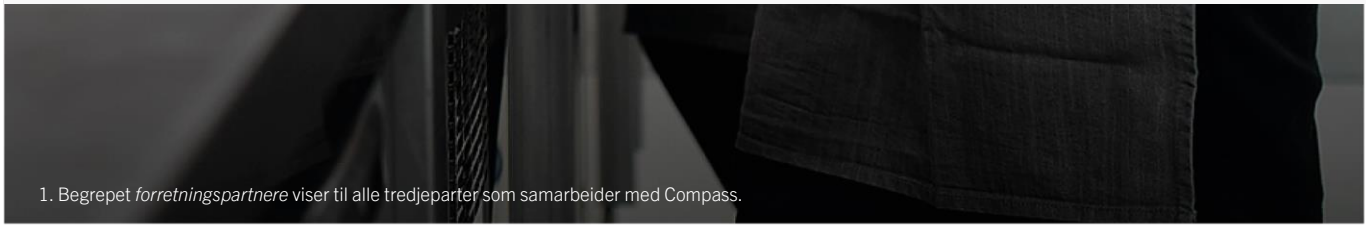

Compass Group («**Compass**») arbeider hardt for å etterleve de høyeste etiske standardene for forretningsintegritet. Gjennom dette arbeidet sørger vi for å etablere oss som en ledende aktør på området og en ansvarlig partner.

De etiske retningslinjene, visjonen, verdien og de fem gylne reglene («**Compass**' **verdier**») beskriver de standardene for atferd som forventes at alle medarbeidere i Compass utviser i samhandling med kolleger og andre utenfor Compass, som kunder, klienter, leverandører, aksjonærer og andre interessenter.

Fordi vi er et menneskeorientert konsern og en organisasjon med et sterkt styringsrammeverk, har vi tro på ansvarlig lederskap – å sette en standard og opptre som rollemodell for etisk god atferd og integritetsdrevne beslutninger. Compass ønsker en arbeidsplass der menneskene og forretningspartnerne1 kan si ifra og bli hørt. Vi legger til rette for en kultur for åpenhet, tillit og integritet, og vi oppfordrer medarbeiderne til å gjøre det som er riktig.

Når integritet er et bevisst valg, beskyttes Compass, medarbeiderne, forretningene, omdømmet og relasjonen til våre partnere.

1. Begrepet *forretningspartnere* viser til alle tredjeparter som samarbeider med Compass.

FORMÅL OG VIRKEOMRÅDE

Formålet med disse **retningslinjene** er å

- definere viktige risikoer mot forretningsintegritet
- etablere prinsipper og krav for ansatte, innleide og arbeidere som representerer Compass, slik at vi som et minimum overholder gjeldende lover og regelverk for forretningsintegritet[2]
- arbeide for ærlighet, etisk god atferd og integritet i Compass

Hva er forretningsintegritet?

Forretningsintegritet3 er å drive forretningene på ærlig vis og etter sterke etiske og moralske prinsipper. I praksis handler det om å gjøre det vi sier at vi skal gjøre – å ta ansvar for våre feil og holde hverandre ansvarlige for handlingene våre. Det å drive forretninger med integritet handler om å leve ut verdiene våre gjennom handlinger, atferd og beslutninger, og om å ha karakterstyrke og mot nok til alltid å gjøre det som er riktig, i motsetning til det som er enklest – selv når vi ikke tror noen ser på.

I Compass driver vi forretninger med integritet ved å

- opptre ærlig, rettferdig og åpent
- legge til rette for en åpenhets- og tillitskultur der vi respekterer hverandre og føler at vi kan si ifra når vi føler at noe ikke er riktig
- ta ansvar for handlingene våre og holdes ansvarlig for beslutningene våre

Forretningsintegritet er avgjørende for å bygge opp og vedlikeholde tillit hos alle interessenter, blant annet kunder, klienter, forretningspartnere, medarbeidere, leverandører, lokalsamfunnene vi er til stede i, myndigheter, offentlige organer og investorer.

Hvem gjelder disse retningslinjene for?

Disse retningslinjene gjelder for alle «**Compass-medarbeidere**», altså for alle direktører og ledere, ansatte, underleverandører og konsulenter som arbeider i Compass, og arbeiderne i enhver Compass-bedrift hvor som helst i verden, enten de er ansatt fast, på tidsbestemt basis eller midlertidig («du» eller «dere»). Retningslinjene gjelder også for alle fellesforetak eller konsortier som Compass har daglig kontroll over, eller der Compass er majoritetseier.

ROLLER OG ANSVAR

Alle Compass-medarbeidere og de som opptrer på våre vegne, skal være ambassadører for våre høye etiske standarder og utvise full lojalitet til prinsippene og kravene for forretningsintegritet i disse retningslinjene ved å

- lese og forstå innholdet i retningslinjene
- gjennomføre retningslinjene på sine forretningsområder
- gjennomføre den obligatoriske opplæringen i bevissthet om etikk og integritet
- erklære og håndtere eventuelle mulige eller faktiske interessekonflikter som kan påvirke, eller som andre mener kan påvirke, beslutningene våre
- overholde kravene i konsernets godkjenningsmanual («**GAM**»)
- diskutere innholdet i retningslinjene med kolleger og understreke hvor viktig det er å ta opp bekymringer om og/eller brudd på retningslinjene
- lytte til slike bekymringer, enten de uttrykkes av teammedlemmer, kolleger eller ledere, i tråd med Compass' retningslinjer for å melde fra om og lytte til bekymringer
- alltid søke veiledning ved behov

ETISKE BESLUTNINGER

Disse retningslinjene angir eksempler, krav og forventninger knyttet til reduksjon og fjerning av risikoer mot forretningsintegritet. I tillegg inneholder retningslinjene noen vanlige eksempler på disse risikoene. Det er likevel umulig å forutse enhver situasjon der det kan oppstå utfordringer med forretningsintegritet. For å sikre enhetlig respons på utfordringer knyttet til forretningsintegritet oppfordrer vi alle Compass-medarbeidere til å vurdere om beslutningen som tas, er etisk riktig, lovlig og riktig å gjøre.

Bakgrunn, erfaring og kulturelle forskjeller påvirker beslutninger og hva som oppfattes som riktig eller feil å gjøre i en bestemt situasjon. De følgende fem spørsmålene gir viktig praktisk veiledning om hvordan du avgjør om en beslutning eller handling er det riktige for deg å gjøre i rollen din i Compass:

- Foreligger det mulige eller faktiske interessekonflikter?
- Fremmer den et legitimt forretningsmessig formål?
- Stemmer den overens med din rolle og ditt ansvar for å etterleve Compass-verdiene?
- Bidrar den til å opprettholde Compass' omdømme for integritet og etisk forretningsførsel hvis den blir offentlig kjent (for eksempel hvis den kommer i avisen)?
- Overholder den de etiske retningslinjene og de fem gylne reglene våre?

Hvis du ikke kan svare ja på alle disse spørsmålene, eller hvis du er usikker på om handlingen eller beslutningen du vurderer, kan være i strid med Compass' verdier og prinsipper, er det viktig at du snakker med en leder eller konsernets juridiske avdeling og/eller etikk- og integritetsavdeling. Da kan du få veiledning eller hjelp til å melde inn bekymringer gjennom Compass' program for fortrolig rapportering,. Speak Up, We are listening.

2. Gjeldende lovgivning for forretningsintegritet omfatter, men er ikke begrenset til bestikkelser og korrupsjon, interessekonflikter, konkurranse-, antitrust- og antimonopollovgivning, svindel, tyveri, finansiell feilrapportering, bokføring og registre, skatteunndragelse, hvitvasking, finansiering av terrorisme, økonomiske sanksjoner og handelssanksjoner, eksportkontroll, menneskerettigheter, menneskehandel og moderne slaveri.
3. Mer informasjon finner du i de fem gylne reglene våre.

TREDJEPARTSRELASJONER

Håndtering av tredjepartsrelasjoner kan være komplekst og omfatter gjerne mange forskjellige funksjoner på tvers av Compass' aktivitet

Det er viktig å *kjenne sin tredjepart* og sikre at verdiene og målene våre stemmer overens. Ved å gjennomføre en risikobasert kundekontroll som et forebyggings- og kontrolltiltak kan man få tidlige varsler om faresignaler. Dette er en del av Compass' risikohåndtering av tredjeparter.

Tredjeparter kan være kunder, klienter, leverandører (inkludert konsulenter, rådgivere, representanter, mellomledd, underleverandører, distributører og lobbyister), økonomiske partnere, partnere i fellesforetak eller mål for sammenslåing, oppkjøp og avhending. Det omfatter enkeltpersoner og/eller enheter som man planlegger å engasjere for å forhandle, representere, fungere som mellomledd, introdusere eller handle på vegne av Compass (eller dets datterselskaper) i samhandling med myndighetspersoner.

Enkelte typer tredjeparter (inkludert de som er tett knyttet til dem, som de nærmeste familiemedlemmene deres) eksponerer oss for større risikoer mot forretningsintegritet, særlig når det gjelder bestikkelser og korrupsjon. Det er her snakk om mellomledd, representanter og myndighetspersoner.

- Et **mellomledd** er en tredjepart som engasjeres for å hjelpe Compass i forretningene ved å være et ledd mellom Compass og en annen tredjepart. De er bindeleddet som Compass gir eller mottar varer eller tjenester gjennom. Salgsrepresentanter og konsulenter, tollmeglere og -speditører, partnere i fellesforetak, distributører og profesjonelle rådgivere som advokater, regnskapsførere og finansfolk kan alle fungere som mellomledd.
- En **representant** er en særlig type mellomledd som kan representere, forhandle og handle på Compass' vegne. Mellomledd kan legge til rette for forretninger og kommunikasjon mellom Compass og en tredjepart, mens representanter har fullmakt til å inngå bindende juridiske avtaler mellom Compass og tredjeparter, og utgjør dermed større juridisk og omdømmemessig risiko.
- **Myndighetspersoner** omfatter
  - ansatte i statseide selskaper eller i statlige eller lokale myndigheter
  - ansatte eller tjenestepersoner i regulatoriske myndigheter eller andre administrative, kommunale, økonomiske eller juridiske organer, avdelinger, domstoler eller myndigheter (så lenge organisasjonen har staten som majoritetseier eller styres av myndighetspersoner)
  - ansatte eller tjenestepersoner i en internasjonal offentlig organisasjon som FN, Verdensbanken eller Det internasjonale pengefondet
  - politikere eller representanter for politiske partier, eller tjenestepersoner eller ansatte i politiske partier, og alle kandidater til politiske verv
  - enkeltpersoner som innehar eller utøver rollen som følger et verv, en stilling eller en posisjon opprettet ved sedvane eller konvensjon, inkludert enkelte medlemmer av kongefamilier, tradisjonelle autoriteter og noen stammeledere
  - polititjenestepersoner eller andre ansatte i rettshåndhevingsorganer, høytstående militært personell, tollbetjenter, grensekontrollører eller representanter for kongehuset, spesialrådgivere for regjeringen eller enkeltstående myndighetspersoner, med eller uten betaling og både i formell og uformell sammenheng

Forventninger

- Vit hvem du har med å gjøre, og gjør en ordentlig vurdering av risikoeksponering i tråd med risikoene mot forretningsintegritet slik de er definert i retningslinjer for kontroll av tredjeparters integritet.
- Ikke lei inn eller engasjer en tredjepart på vegne av Compass som skal inngå uetiske avtaler.
- Vær ekstra varsom når du engasjerer en tredjepart (for eksempel et mellomledd eller en representant) som trolig vil samhandle med myndighetspersoner på vegne av Compass.
- Ikke engasjer tredjeparter (enkeltpersoner eller organisasjoner) som er underlagt økonomiske sanksjoner.

Røde flagg / faresignaler

Følgende utgjør vanligvis **røde flagg** eller faresignaler som krever grundige vurderinger, i samhandling med tredjeparter:

- Tredjeparten, byrået eller konsulentfirmaet har hovedkvarter i et land som er beryktet for korrupsjon.
- Tredjeparten er registrert i et skatteparadis,[4] og tredjeparten har ikke vist at skatteparadiset er jurisdiksjonen der bedriftens aktivitet hovedsakelig drives.
- Transaksjonen omfatter eller finner sted i et land som generelt er beryktet for bestikkelser og korrupsjon.
- Tredjeparten har ingen dokumentert erfaring i bransjen.
- Tredjeparten har tette bånd til en eksisterende eller tidligere myndighetsperson.
- Tredjeparten eller konsulenten bor ikke i landet der tjenestene skal ytes, bortsett fra når det er reelle kommersielle årsaker til det.
- Tredjeparten eller konsulenten ber om eller krever betaling i kontanter.
- Tredjeparten eller konsulenten ber om at betalingen gjøres til en bank i et annet land som ikke er relevant for transaksjonen, eller at betalingen skal gjøres til en ukjent tredjepart.
- Tredjeparten eller konsulenten ber om et betydelig forskudd eller en forhåndsbetaling som er uvanlig for den typen tjenester som skal ytes.
- Tredjepartens honorar stemmer ikke overens med tjenestene som skal ytes.
- Tredjeparten eller konsulenten insisterer på å involvere andre enkeltpersoner eller parter som tilsynelatende ikke tilfører prosessen verdi og/eller ikke er involvert i transaksjonen.
- Tredjeparten eller konsulenten ber om at det lages falske fakturaer eller andre dokumenter i forbindelse med en transaksjon.
- Det mangler åpenhet om utgifter og/eller bokføring.
- Tredjeparten er lite samarbeidsvillig under, eller motsetter seg, våre prosesser for kontroll av tredjeparter og/eller er uvillig til å gå med på våre standardiserte kontraktbeskyttelser.

Hva du må gjøre

- gjennomføre kontroll av tredjepartens integritet før du inngår en juridisk avtale med en tredjepart, i samsvar med retningslinjer for kontroll av tredjeparters integritet og veiledningen knyttet til retningslinjene
- sørge for å følge eventuelle krav om godkjenninger av tredjeparter med høy risiko, som avdekket under kontrollen som ble gjennomført før man engasjerer en tredjepart med mulig høy risiko
- be om at de aktuelle enkeltpersonene/enhetene gjennomfører en risikovurdering av tredjepart, som beskrevet under «Konsulenter og rådgivere» i GAM og i samsvar med retningslinjer for kontroll av tredjeparters integritet og veiledningen knyttet til retningslinjene
- sikre at de vanlige juridiske kontraktklausulene om forretningsintegritet er tatt med i kontrakter med tredjepart
- i forbindelse med **myndighetspersoner** (eller enkeltpersoner som er tett knyttet til dem) innhente godkjenning fra Legal i landet eller regionen (eller dennes representant) for å
  - engasjere en nåværende eller tidligere myndighetsperson som konsulent, representant eller mellomledd (innen to år fra vedkommende fratrådte myndighetsrollen)
  - utnevne en nåværende eller tidligere myndighetsperson til en lederrolle i Compass

4. Med skatteparadis menes jurisdiksjoner med dårlig samarbeidsvilje når det gjelder skatt, åpenhet og skattesatser. Mer informasjon er å finne på «EU list of non-cooperative jurisdictions for tax purposes » (Consilium, europa.eu).

INTERESSEKONFLIKTER

Det er ikke uvanlig at det oppstår ***mulige*** eller ***faktiske*** interessekonflikter når man driver forretninger. En interessekonflikt er en situasjon der dine personlige interesser (eller interessene til noen nær deg) mangler, eller ser ut til å mangle, samsvar med Compass' interesser. Interessekonflikter kan være opplevde eller faktiske, og begge deler utgjør betydelige risikoer mot forretningsintegritet. Det er derfor viktig å kunne kjenne igjen, fjerne eller redusere interessekonflikter.

En interessekonflikt skaper risiko for at en beslutning vil bli påvirket av en personlig interesse. Alle Compass-medarbeidere skal unngå situasjoner der personlige interesser mangler, eller ser ut til å mangle, samsvar med Compass' interesser. Hvis det ikke er mulig å unngå interessekonflikten, og/eller hvis du blir bevisst på en mulig eller faktisk interessekonflikt, må du umiddelbart informere nærmeste leder eller enhetsleder og melde det inn til Compass Groups register over interessekonflikter.

Innmelding av mulige og/eller faktiske interessekonflikter skaper kultur for integritet og åpenhet.

Følgende er eksempler på forhold som kan skape opplevde eller faktiske interessekonflikter, og som kan avklares ved å sette i verk avbøtende tiltak:

- direkte eller indirekte personlig eller økonomisk interesse i en bedrift som er en av Compass' leverandører, en mulig leverandør, en kunde, en mulig kunde eller en konkurrent
- biarbeidsgivere, enten betalte eller frivillige, utenfor Compass
- innsidehandel
- personlige relasjoner som kan påvirke beslutningsprosessen
- personlige betalinger, inntekter, rabatter gaver og/eller bevertning fra en konkurrent eller forretningspartner av Compass
- direkte eller indirekte beslutningsmyndighet knyttet til ansettelse eller ansettelsesvilkår for et familiemedlem eller en nær venn, eller omvendt, på jobb
- medlemskap eller ledelse av et bransjeorgan eller styreverv i en annen organisasjon

RISIKOER MOT FORRETNINGSINTEGRITET

RISIKOENE MOT FORRETNINGSINTEGRITET SOM ER DEKKET I DISSE RETNINGSLINJENE[5]:

1. Bestikkelser og korrupsjon
2. Svindel og tyveri
3. Overholdelse av konkurranselovgivning
4. Hvitvasking av penger
5. Finansiering av terrorisme
6. Skatteunndragelse
7. Sanksjoner og handelskontroll

5. Menneskerettighetene er dekket i retningslinjene for menneskerettigheter, som er tilgjengelige her

BESTIKKELSER OG KORRUPSJON 1

Bestikkelser oppstår når noen direkte eller indirekte tilbyr, lover, gir, tar imot eller ber om en økonomisk eller annen type fordel fra noen, under forutsetning av at personen som mottar fordelen, skal utføre sine oppgaver eller forpliktelser på en urettmessig måte.

En fordel kan omfatte alt som har verdi. Det kan for eksempel være penger, gaver, bevertninger, tjenester, feil signeringsbonus eller rabatter, donasjoner, sponsing eller investeringer i lokalsamfunnet. Det kan også omfatte fordeler som ikke regnes i penger, for eksempel løfte om ansettelse av et familiemedlem eller en nær venn.

Korrupsjon er misbruk av makt man har fått (for eksempel hvis man er myndighetsperson) for å oppnå personlig vinning, ofte gjennom bestikkelser.

Alle former for bestikkelser utgjør risikoer mot forretningsintegritet. Compass-medarbeidere må kunne kjenne dem igjen og handle riktig når man stilles overfor dem.

VÅRT PRINSIPP

Compass har nulltoleranse for bestikkelser og korrupsjon, og Compass-medarbeidere må ikke delta i eller under noen omstendighet godkjenne bestikkelser eller korrupsjon på implisitt vis.

RISIKOOMRÅDE

- smøring
- gaver og bevertning
- donasjoner
- sponsing
- støtte/investeringer i lokalsamfunnet
- mulige eller faktiske interessekonflikter
- reiser og utgifter
- engasjering av tredjeparter (dekket ovenfor)

SMØRING

Risikoområde	1 **Bestikkelser og korrupsjon**
Definisjon	– **Betalinger** i form av penger eller varer som vanligvis gjøres til myndighetspersoner for å gå gjennomført en eksisterende oppgave, for eksempel en godkjenning eller en administrativ prosess.
Forventning	– Bruk aldri smøring som virkemiddel med mindre din personlige trygghet er truet.
Røde flagg / faresignaler	– En kontrollør fra mattilsyn eller arbeidstilsyn ber om kontanter eller «smøring» for å skrive ut eller fornye en bevilling eller tillatelse. – En person som er ansvarlig for håndheving av loven eller for sikkerhet, ber om betaling for å la deg kjøre i et bestemt område eller komme inn i et bestemt område. – En grensekontrollør krever at du betaler et lite beløp for å komme raskere gjennom passkontrolløren.
Hva du må gjøre	– avvise alle forespørsler om smøring skriftlig fordi det er forbudt og utgjør bestikkelser – be om å få se den offisielle avgiften og be om å få kvittering hvis du er usikker på om forespørselen er legitim – kontakte legal i landet eller regionen hvis du mottar en forespørsel om smøring (de vil informere Group legal, selskapssekretæren og sjefen for etikk og integritet i konsernet) – Hvis din personlige sikkerhet står i fare, gjør du betalingen og melder fra om hendelsen så snart det er praktisk mulig, til nærmeste leder og til legal i landet eller regionen. (de vil informere Group legal, selskapssekretæren og sjefen for etikk og integritet i konsernet) – All smøring i situasjoner der din personlige sikkerhet er i fare, må meldes inn i registeret vårt på presist og åpent vis med nødvendig dokumentasjon og godkjenninger. Dette hjelper oss med å sikre at vi overholder de aktuelle regnskapsstandardene og gjør at vi unngår å bli mistenkt for å skjule slike betalinger, ettersom dette igjen kan utgjøre brudd på andre lover, for eksempel Foreign Corrupt Practices Act (FCPA) i USA.

GAVER OG BEVERTNING

Risikoområde	1 **Bestikkelser og korrupsjon**
Definisjon	– En **gave** er alt som har en verdi, inkludert gjenstander, kontanter eller kontantekvivalenter, varer eller tjenester som tilbys eller gis til, godtas eller tas imot av en person eller et selskap utenfor Compass. – **Bevertning** viser til alle former for reiser, mat, drikkevarer, innlosjering, underholdning, markedsføring, kultur- og idrettsarrangementer (der man er deltaker eller tilskuer) som tilbys eller gis til, godtas eller tas imot av en person eller et selskap utenfor Compass. – Gaver og bevertning brukes ofte for å vise godvilje og respekt og for å styrke samarbeidsrelasjonen mellom forretningspartnere.
Forventning	– Gaver og bevertning du ønsker å tilby eller motta, må være legitimt, ha et **forretningsmessig formål** og være **åpent**, **rimelig** og **forholdsmessig** i verdi, art og omfang. Når du gjør denne vurderingen, må du vurdere om det å tilby eller ta imot gaven eller bevertningen med rimelighet kan ødelegge din personlige vurdering eller integritet, eller underlegge deg en problematisk forpliktelse, for eksempel at du er forventet å gjøre noe problematisk i gjengjeld.[6] – Gaver og bevertning må alltid passe inn i et profesjonelt forretningsmiljø og ikke sette ditt eller Compass' omdømme i fare. Husk at oppfatningen av gaven og bevertningen er like viktig som realiteten. – Gaver og bevertning som tas imot eller tilbys, må ikke undervurderes eller reduseres for å unngå ettersyn. – Gaver og bevertning må aldri tilbys eller tas imot, uavhengig av verdi, hvis det kan oppfattes som et forsøk på å påvirke tredjepartens beslutninger eller forretningsmessige formål. Dette omfatter situasjoner der en tredjepart er involvert i eller forventes å delta i et konkurrerende tilbud, i anbudsprosesser eller ved kontraktfornyelser på deres forretningsområde. Eksempler på dette kan være et dyrt måltid, gratisbilletter til et idrettsarrangement eller en konsert som tilbys av en leverandør underveis i eller ved avslutningen av en anbudsprosess. – Ikke misbruk tilgang til gaver og bevertning som tilbys til deg, noen nær deg eller et teammedlem. Et eksempel på dette kan være at du bruker stillingen din i Compass til å få organisere eller skaffe billetter til et idrettsarrangement til et familiemedlem eller en nær venn, uten at du har fått godkjenning i tråd med regelverket. – Inntak av alkohol ved alle måltider og all bevertning skal være kontrollert og ikke overdrevet. – Gaver i form av kontanter (eller kontantekvivalenter) eller urettmessig betaling av andres regninger eller utgifter er strengt forbudt. Kontakt juridisk avdeling hvis du tilbys gaver i form av kontanter (eller kontantekvivalenter). – Ta aldri imot og tilby aldri invitasjoner til store idrettsarrangementer (for eksempel tennisturneringer, VM-finaler, OL eller formel 1-løp) eller kulturarrangementer (for eksempel konserter, teater, forestillinger og show) der det ikke oppgis noe forretningsformål, eller der gaven ikke forklares med annet enn personlig fornøyelse ved å delta på arrangementet. – Gaver og bevertning som du får tilbud om, men ikke tar imot, eller de du avslår, må ikke legges inn i Compass Groups register.

6. Et forretningsmessig formål kan omfatte tilrettelegging eller oppbygging av forretningsrelasjoner (for eksempel å bli introdusert for andre viktige aktører, feire at et prosjekt har lykkes, eller bygge
opp teamet) og omfatte en rimelig og lovlig gave i god tro som tegn på at du respekterer lokal forretningsskikk eller tradisjonell skikk, at du driver nettverksbygging med formål om deling av god
praksis mellom forretningspartnere, eller at du viser frem eller fremmer Compass' tjenester eller verdier.

Røde flagg / faresignaler	– Gaven eller bevertningen gis som en særlig tjeneste til, eller på forespørsel fra, en myndighetsperson eller forretningskontakt på vegne av eller utelukkende til vedkommendes partner/ektefelle eller et nært familiemedlem. – Gaven eller bevertningen tilbys eller gis til, aksepteres eller mottas fra en tredjepart som er involvert i eller forventes å delta i et konkurrerende tilbud, i anbudsprosesser eller ved kontraktfornyelser på deres forretningsområde. – Det oppstår en opplevd eller faktisk interessekonflikt mellom partene (for eksempel når en Compass-medarbeider gir bort eller mottar gaver eller bevertning fra en partner/ektefelle, en venn, en forbindelse eller et familiemedlem som kan ødelegge vedkommendes personlige vurderinger eller integritet, eller gi Compass-medarbeideren en problematisk forpliktelse). – Gaven eller bevertningen utveksles for å oppnå en kommersiell fordel og regnes som en belønning (eller som smøring). – Gaven eller bevertningen som tilbys eller aksepteres, ligger utenfor myndighetens grenser eller bryter med tredjepartens retningslinjer. – En *ansatt og vedkommendes partner* har fått eller gitt bort dyre og etterspurte billetter til store internasjonale idrettsarrangementer eller kulturarrangementer fra/til en tredjepart uten at det er oppgitt noe rimelig forretningsmessig formål. – Man dekker / har fått dekket reise og opphold på en overdådig, populær eller eksklusiv resort for/av en tredjepart i forbindelse med et forretningsmøte. – Det er tilbudt eller gitt, akseptert eller mottatt mye gaver/bevertning til/fra en tredjepart i løpet av et år.
Hva du må gjøre	– sikre at gaven eller bevertningen er legitim, har et **forretningsmessig formål** og er **åpen**, **rimelig** og **forholdsmessig** i verdi, art og omfang – være oppmerksom når du som godkjenner blir bedt om å godkjenne gjentatte fordeler til/fra samme person/selskap – beholde en kopi av det forbrukte beløpet, godkjenninger som er gitt og andre relevante opplysninger når du fungerer som godkjenner – få juridisk avdeling til å gå gjennom gaven eller bevertningen **på forhånd** når den omfatter myndighetspersoner, siden dette kan skape risiko for bestikkelser og generelt er frarådet – søke **forhåndsgodkjenning** for og føre opp gaver og bevertning i Compass Groups register når de mottas eller gis i overensstemmelse med det aktuelle landets eller konsernets terskler (den strengeste gjelder)[7] – diskutere gaven eller bevertningen med nærmeste leder eller kontakte et medlem av den juridiske avdelingen i ditt land, din region eller i konsernet, eller et medlem av konsernets etikk- og integritetsavdeling, hvis du er usikker på om den er problematisk Krav knyttet til **terskler for rapportering** og **grenser for godkjenning** er beskrevet i *vedlegg A*, som ligger her. **Gifts & hospitality - Selvbetjeningsportal (topdesk.net)**

7. Der det ikke med rimelighet er mulig å skaffe forhåndsgodkjennelse fra nærmeste leder før du mottar eller gir gaver eller bevertning, må du sørge for å informere vedkommende om omstendighetene så snart som mulig og registrere denne varslingen, slik det er krav om i Compass Groups register.

DONASJONER

Risikoområde	1 **Bestikkelser og korrupsjon**
Definisjon	– En **donasjon** er en gave i form av penger eller pengeekvivalenter (for eksempel produkter, ting, tjenester, eller ansatt-tid, kalt naturalia) uten noen motytelse, inkludert gaver som gis som svar på en betydelig og uforutsett ekstern hendelse eller naturkatastrofe, en potensielt stor forretningskrise eller utfordring som truer bedriftens motstandskraft, eller til veldedighet. – En **veldedighetsorganisasjon** er en frivillig og ideell organisasjon som er etablert og registrert for veldedige, sosiale og filantropiske formål, til fordel for samfunnet – for eksempel til forebygging eller bekjempelse av fattigdom eller for å fremme utdanning, helse, medborgerskap eller samfunnsutvikling, kunst, kultur, kulturarv, vitenskap eller idrett. – En **veldedig organisasjon** er en juridisk enhet som kan motta donasjoner i hovedjurisdiksjonen sin. – En **politisk donasjon** defineres slik det er definert i den britiske selskapsloven av 2006. Compass gir ikke politiske pengegaver. – Betalinger som gjøres som del av kontraktforhandlinger eller forpliktelser (inkludert kapitalinvestering eller -forbruk), til en kunde som ikke er en veldedig organisasjon, er ikke donasjoner fordi de gir kunden økonomisk avkastning og kan bidra til kundens inntektsstrøm. Under slike omstendigheter må du først få råd fra Legal i landet eller regionen og finansdirektøren, slik at dere kan kontrollere at betalingene er uproblematiske, og slik at du kan få råd om hva som er riktig delegering av myndighet, regnskapsbehandling og bokføring.
Forventning	– Donasjonene du ønsker å gjøre, må være legitime, ha et **forretningsmessig formål** og være **åpne**, **rimelige** og **forholdsmessige** i verdi, art og omfang. – Gjennom donasjoner har Compass mål om å ha positiv innvirkning på miljøene vi driver aktivitet i, og lokalsamfunnene vi er til stede i. Derfor skal donasjoner bare gis *til veldedige organisasjoner som støtter ett eller flere av konsernets mål for samfunnsansvar*, som handler om temaene – miljø og bærekraft – arbeidsmiljø og sikkerhet – sunt kosthold og ernæringsopplæring – utvikling og opplæring av mennesker – samfunnsengasjement og utadrettet virksomhet – mangfold, likestilling og inkludering – ansvarlig forretningsdrift – Alle donasjoner som innfrir kriteriene ovenfor, kan vurderes, så sant de ikke faller innenfor noen av de følgende ekskluderte kategoriene: – en enhet som ikke er en veldedig organisasjon eller tilsvarende i registreringslandet – en organisasjon som har som sitt dominerende formål å fremme religion eller tro eller drive religiøs aktivitet – en politisk organisasjon eller enkeltperson som fremmer partipolitisk aktivitet – en organisasjon med mål eller formål som ikke samsvarer med disse retningslinjene, konsernets mål for samfunnsansvar eller de etiske retningslinjene – Veldedige organisasjoner med aktiviteter eller prosjekter i de lokalsamfunnene vi er til stede i, skal ha fortrinnsrett. – Betalinger må være riktige og godkjent i samsvar med GAM og gjeldende lokal delegering av myndighet før det inngås avtaler eller overføres midler. – Ikke bruk donasjoner til å dekke over korrupte, bedragerske eller andre upassende betalinger, eller for å påvirke forretningsmessige beslutninger, inkludert fremtidige eller fortidige beslutninger, på utilbørlig og urettferdig vis.

Røde flagg / faresignaler	– Den veldedige organisasjonen er knyttet til en myndighetsperson som kan bruke sin innflytelse til å gi donoren særlige fordeler. – Betalingen eller ordningen er knyttet til en nåværende eller mulig leverandør eller kunde av Compass. Slike betalinger vil, selv om intensjonene er gode, øke enkeltpersoners og konsernets risiko for brudd på konkurranselovgivning eller lovgivning om bestikkelser. – Donasjonen er bare til fordel for de vi driver forretninger med – for eksempel en Compass-kunde som også er eier eller aksjonær i selskapet som mottar donasjonen – eller den er bare til fordel for en eksklusiv/privilegert gruppe, som et privat sykehus eller en privatskole. – Den veldedige organisasjonens forvaltere og styre er politikere, tjenestepersoner og andre høyerestående og innflytelsesrike personer. – Forespørselen kommer fra noen som er involvert i en religiøs organisasjon. – Betalingene gjøres til enkeltpersoner og ikke til en av lokalsamfunnets institusjoner.
Hva du må gjøre	– sikre at donasjonen er legitim, har et **forretningsmessig formål** og er **åpen**, **rimelig** og **forholdsmessig** i verdi, art og omfang – Gjennomføre kontroll av tredjeparters integritet for aktuelle mottakere (enkeltpersoner og/eller enheter) før engasjement/betaling, i samsvar med retningslinjer for kontroll av tredjeparters integritet og veiledningen knyttet til retningslinjene, for å sikre full forståelse av mottakerne og mulige bindinger (for eksempel myndighetspersoner og politisk eksponerte personer). – søke **forhåndsgodkjenning** for og føre opp donasjoner i Compass Groups register i overensstemmelse med det aktuelle landets eller konsernets terskler (den strengeste gjelder) – få godkjenning i samsvar med GAM når donasjonen gis av eller i Compass Group PLCs navn – alle donasjoner fra alle selskaper i konsernet skal varsles til Compass Group PLCs hovedkontor i slutten av hvert regnskapsår for å a) kunne bekrefte at disse retningslinjene er fulgt, og at Compass Groups strategi for samfunnsansvar etterleves b) støtte Compass Group PLC i presis rapportering av veldedig aktivitet og hvor mye penger som er brukt – diskutere donasjonen med nærmeste leder eller kontakte et medlem av den juridiske avdelingen i ditt land, din region eller i konsernet, eller et medlem av konsernets etikk- og integritetsavdeling, hvis du er usikker på om den er problematisk Krav knyttet til **terskler for rapportering** og **grenser for godkjenning** er beskrevet i *vedlegg A*, som ligger her. **Gifts & hospitality - Selvbetjeningsportal (topdesk.net)**

SPONSING OG STØTTE/INVESTERINGER I LOKALSAMFUNNET

Risikoområde	1 **Bestikkelser og korrupsjon**
Definisjon	– **Sponsing** viser til betaling av penger med forventning eller avtale om at Compass mottar en fordel, for eksempel økt publisitet, bevissthet rundt merkevaren eller muligheter for forretningsutvikling. – **Støtte/investeringer i lokalsamfunnet** regnes som et bidrag med en verdigjenstand, kontanter eller kontantekvivalenter til fordel for et lokalsamfunn, inkludert tjenester, Compass-aktiva eller utstyr.
Forventning	– Gjennom støtte/investeringer i lokalsamfunn ønsker Compass å ha bedre innvirkning på miljøene vi driver aktivitet i, og lokalsamfunnene vi er til stede i – til støtte for *ett eller flere av konsernets mål for samfunnsansvar*, som handler om temaene - miljø og bærekraft - arbeidsmiljø og sikkerhet - sunt kosthold og ernæringsopplæring - utvikling og opplæring av mennesker - samfunnsengasjement og utadrettet virksomhet - mangfold, likestilling og inkludering - ansvarlig forretningsdrift – søke **forhåndsgodkjenning** for sponsing eller støtte/investeringer i lokalsamfunn og føre det opp i Compass Groups register i overensstemmelse med det aktuelle landets eller konsernets terskler (den strengeste gjelder) – Betalinger må være riktige og godkjent i samsvar med GAM og gjeldende lokal delegering av myndighet før det inngås avtaler eller overføres midler. – Ikke gi sponsing eller støtte/investeringer til lokalsamfunnet for å påvirke forretningsmessige beslutninger, inkludert fremtidige eller fortidige beslutninger, på utilbørlig og urettferdig vis. Dette gjelder også der man ønsker en avgjørelse fra en myndighetsperson, for eksempel godkjenning av en lisens eller løsning av et problem. – Ikke bruk sponsing eller støtte/investeringer i lokalsamfunnet til å dekke over korrupte, bedragerske eller andre upassende betalinger, eller for å påvirke forretningsmessige beslutninger, inkludert fremtidige eller fortidige beslutninger, på utilbørlig vis. – Ikke gi sponsing eller støtte/investeringer til politiske partier eller religiøse grupperinger (støtte til arrangementer for urfolkskulturer kan være mulig).
Røde flagg / faresignaler	– Sponsing eller støtte/investeringer i lokalsamfunnet gis av eller til noen med en oppfattet eller faktisk interessekonflikt – for eksempel at man sponser arrangementet til et familiemedlem, en venn eller en myndighetsperson. – Sponsing eller støtte/investeringer i lokalsamfunnet er ikke godt nok underbygd av dokumentasjon som tydelig identifiserer donor, mottaker, art, formål, verdi og anledning. – Mottakerorganisasjonen er etablert av, kontrollert av eller er knyttet til en myndighetsperson eller slektning av en myndighetsperson. – Størrelsen eller verdien av støtte/investeringer i lokalsamfunnet er uforholdsmessig for lokalsamfunnet. Dette kan ses på som et forsøk på å påvirke beslutningen om å tildele kontrakt. – Fasilitetene er unødvendige og dekker ikke lokalsamfunnets behov. – Det er mangel på konsultering og åpenhet rundt sponsing og støtte/investeringer i lokalsamfunnet. Publikum kan oppfatte dette som utilbørlig, bortkastet eller unødvendig.

Hva du må gjøre	– sikre at sponsingen eller støtten/investeringene i lokalsamfunnet er legitim, har et **forretningsmessig formål** og er **åpen**, **rimelig** og **forholdsmessig** i verdi, art og omfang – Gjennomføre kontroll av tredjeparters integritet for aktuelle mottakere (enkeltpersoner og/eller enheter) før engasjement/betaling, i samsvar med retningslinjer for kontroll av tredjeparters integritet og veiledningen knyttet til retningslinjene, for å sikre full forståelse av mottakerne og mulige bindinger (for eksempel myndighetspersoner og politisk eksponerte personer). – søke **forhåndsgodkjenning** for sponsing eller støtte/investeringer i lokalsamfunn og føre det opp i Compass Groups register i overensstemmelse med det aktuelle landets eller konsernets terskler (den strengeste gjelder) – All sponsing eller støtte/investeringer i lokalsamfunnet fra eller i navnet til Compass Group PLC, inkludert støtte som gis som svar på en betydelig og uforutsett ekstern hendelse eller naturkatastrofe, en potensielt stor forretningskrise eller utfordring som truer bedriftens motstandskraft, og som skaper interesse eller behov for tilsyn fra Compass Group PLC, krever godkjenning fra konsernet i samsvar med GAM. – all sponsing eller støtte/investeringer i lokalsamfunnet fra selskaper i konsernet skal varsles til Compass Group PLCs hovedkontor i slutten av hvert regnskapsår for å a) kunne bekrefte at disse retningslinjene er fulgt, og at Compass Groups strategi for samfunnsansvar etterleves b) støtte Compass Group PLC i presis rapportering av veldedig aktivitet og hvor mye penger som er brukt – diskutere sponsingen eller støtten/investeringen i lokalsamfunn med nærmeste leder eller kontakte et medlem av den juridiske avdelingen i ditt land, din region eller i konsernet, eller et medlem av konsernets etikk- og integritetsavdeling, hvis du er usikker på om den er problematisk Krav knyttet til **terskler for rapportering** og **grenser for godkjenning** er beskrevet i *vedlegg A*, som ligger her. **Gifts & hospitality - Selvbetjeningsportal (topdesk.net)**

MULIGE ELLER FAKTISKE INTERESSEKONFLIKTER

Risikoområde	1 **Bestikkelser og korrupsjon**
Definisjon	En situasjon der dine personlige interesser (eller interessene til noen nær deg) mangler, eller ser ut til å mangle, samsvar med Compass' interesser. En **interessekonflikt** kan oppstå på grunn av - ***relasjoner innenfor eller utenfor Compass Group*** der vi har en personlig relasjon til noen i konsernet – du, et nærstående familiemedlem eller en venn har en personlig, sosial eller forretningsmessig relasjon til en myndighetsperson eller en person fra en organisasjon som driver forretninger eller konkurrerer med Compass - ***interesser utenfor arbeidet***, i form av at du arbeider for en tredjepart, har en bigeskjeft eller en ordning som påvirker dine forpliktelser og ditt ansvar overfor Compass - ***investeringer og finansielle interesser*** der du, en slektning, en venn eller en forretningsforbindelse har kontrollerende eller betydelig interesse i eller er direktør, tjenesteperson eller forvalter av et selskap (eller dets tilknyttede selskaper) som driver forretninger eller konkurrerer med Compass - ***familierelasjoner***, der et medlem av familien arbeider for et selskap som driver forretninger eller konkurrerer med Compass
Forventning	– Meld aktivt inn alle mulige eller faktiske interessekonflikter og drøft situasjonen med din nærmeste leder. – Linjeledere må sørge for at de gjør ordentlige vurderinger og setter i verk egnede tiltak for å redusere mulige eller faktiske risikoer mot forretningsintegritet, inkludert å redusere oppfatningen av at det er snakk om en interessekonflikt, og melde slike interessekonflikter til juridisk avdeling eller HR-avdelingen.
Røde flagg / faresignaler	– Du har en deltidsjobb eller en biarbeidsgiver som konkurrerer med, leverer tjenester til eller har en forretningsrelasjon til Compass. – Et familiemedlem eller en venn som arbeider for en Compass-leverandør eller et myndighetsorgan som bruker Compass-tjenester, kan påvirke beslutningene dine. – En nær venn eller et nært familiemedlem er ansatt i din linjeledelse. – Du har eierinteresse i et lokalt selskap som leverer varer til den Compass-enheten du leder.
Hva du må gjøre	– Informer nærmeste leder eller enhetsleder umiddelbart hvis du blir klar over en mulig eller faktisk interessekonflikt. Dette gjelder også der du kan ha fått konfidensiell informasjon knyttet til fusjoner og oppkjøp. – Ansatte og relevante tredjeparter bør kunne rapportere inn eventuelle interessekonflikter før oppnevning og deretter følge avtalen om å gi Compass råd om eventuelle endringer. – Registrer den mulige eller faktiske interessekonflikten i Compass Groups register. – Linjelederne bør sørge for at det finnes en handlingsplan for aktiv og effektiv håndtering av interessekonflikt, og gå gjennom handlingsplanen årlig.

REISER OG UTGIFTER

Risikoområde	1 **Bestikkelser og korrupsjon**
Definisjon	– **Reiseutgifter** og **andre utgifter** som kan betales via P-kort eller bedriftens kredittkort, eller som ansatte på andre måter har hatt og fått refundert gjennom et utgiftshåndteringssystem. Slike utgifter kan omfatte reiser, bevertning og andre utgifter som er uproblematiske, og som har oppstått mens du er på arbeid for Compass.
Forventning	– Reisene og utgiftene må ha oppstått mens man var på jobb for Compass, de må stå i samsvar med omstendighetene, og de må overholde lokale retningslinjer. – De fleste erfarne Compass-medarbeidere som er til stede, skal betale for og be om refusjon av utgifter i forbindelse med gaver og bevertning som involverer interne og/eller eksterne tredjeparter. I denne situasjonen skal ikke betaling av en faktura eller regning delegeres, med mindre det finnes unntaksmessige omstendigheter.
Røde flagg / faresignaler	– Utgiftsrefusjoner gjøres i store, runde beløp. – Utgiftskrav som mangler eller har utilstrekkelig dokumentasjon og mangler forklaring av formål. – Utgiftene virker urimelig store for aktiviteten det er snakk om. – Mangel på bekreftelse av hvem som deltok på måltidet. – Den mest erfarne Compass-lederen betalte ikke den endelige regningen for et måltid eller annen bevertning. – Håndskrevne utgifter sendes inn som erstatning for elektroniske kvitteringer eller fakturaer.
Hva du må gjøre	– Sikre at slike utgifter ikke er overdådige, at de har et legitimt forretningsmessig formål, og at det finnes tilstrekkelig dokumentasjon som støtter opp om dem. – Hvis du er den mest erfarne som er til stede, skal du betale den endelige regningen for et måltid eller annen bevertning. – Opprettholde et tydelig skille mellom forpliktelser og delegering av økonomisk fullmakt i godkjenningsprosesser. – Sikre at alle utgifter som omfatter en tredjepart, og som kan falle inn under definisjonen av gaver og bevertning og nå tersklene i retningslinjene for gaver og bevertning ovenfor, forhåndsgodkjennes (ved behov), oppgis og registreres i Compass Groups register i overensstemmelse med det aktuelle landets eller konsernets terskler (den strengeste gjelder). – Som godkjenner må du gå gjennom utgifter for å kontrollere at de er rimelige og riktige.

SVINDEL OG TYVERI 2

Svindel er å være uærlig (enten i det man gjør, eller det man ikke gjør) og å bruke egen stilling på et utilbørlig vis som er til fordel for en selv. Dette kan omfatte situasjoner der en medarbeider oppnår personlig vinning eller en personlig fordel til ulempe for Compass – for eksempel feilaktig økonomisk rapportering eller forbruk, manipulasjon, forfalskning eller endring av et dokument, en konto eller en innsendelse eller forfalskning av Compass' regnskapsbøker og arkiver.

Tyveri er å stjele en personlig fordel som ikke tilhører deg.

Svindel er ofte tett knyttet til mange andre typer økonomisk kriminalitet, inkludert bestikkelser og korrupsjon, innsidehandel, hvitvasking, sanksjoner og skatteunndragelse.

VÅRT PRINSIPP

Compass-medarbeidere skal ikke med vitende og vilje være involvert i eller begå svindel eller tyveri.

RISIKOOMRÅDE

- Underslag av eiendeler
- Underslag av eiendeler, finansiell og ikke-finansiell rapportering

UNDERSLAG AV EIENDELER, FINANSIELL OG IKKE-FINANSIELL RAPPORTERING

Risikoområde	2 **Svindel og tyveri**
Definisjon	– Eksempler på **underslag av eiendeler** inkluderer tyveri eller misbruk av Compass' eiendeler, misbruk av Compass' utstyr eller ressurser for personlig vinning, som tyveri av inventar, utstyr eller kontanter, forfalskning av fakturaer, eller feilføring av utgifter eller gjeld. – Inkonsekvens mellom **finansiell** og **ikke-finansiell informasjon**, vanligvis i form av forfalskning av finansiell dokumentasjon for å oppnå en uberettiget fordel. Dette omfatter forfalskning av dokumenter, overdrivelse av inntekt, overskudd og eiendeler, underdrivelse av utgifter, tap og gjeld, bevisst feilbruk av regelverk for regnskapsføring eller andre regelverk eller retningslinjer, bokføring av transaksjoner uten reell substans eller med bevisste unøyaktigheter, manipulasjon av masterdata eller bankkontonumre fra leverandører og opprettelse av ugyldige eller ikke-eksisterende leverandører.
Forventning	– Vær ikke bevisst med på å gjennomføre, vær ikke part i og vær ikke involvert i svindelaktivitet på noen måte, uansett om det gagner deg personlig eller ikke. – Meld fra om all svindel og seriesvindel, inkludert mistanker eller forsøk på svindel, i samsvar med retningslinjer for å melde fra om og lytte til bekymringer, retningslinjer for interne undersøkelser og *GAM*[8]. Om rapportering av svindel og tyveri eskaleres, er avhengig av både verdien av det forventede økonomiske tapet og det potensielle omdømmetapet for Compass.
Røde flagg / faresignaler	– Medarbeideren har en uvanlig relasjon til leverandør(er)/kunde(r) og/eller melder ikke inn konflikter. – Medarbeideren lever over evne eller går gjennom plutselige livsstilsendringer. – Kollegaen er uvillig til å dele oppgaver eller ta ferie. – Man følger ikke vanlige og rutinemessige prosedyrer. – Det gjøres uvanlige kredittkortbetalinger (for eksempel uklare, forsinkede, store eller ikke grunngitte betalinger, eller utilstrekkelige kvitteringer). – Oppdeling av innkjøpsordrer eller betalinger, eller underprising fra en leverandør. – Hyppig bruk av hastebestillinger eller bruk av engangsleverandører. – Kontrakter, avtaler, innkjøpsordrer og fakturaer mangler detaljer om tjenestene. – Det blir bedt om å få betaling i en annen valuta, til et annet sted eller en annen adresse. – Det er uvanlige detaljer i forbruksanalysen, eller kontoer/balanse er ikke i samsvar med fremskrivninger eller prognoser.

Hva du må gjøre	– vurdere svindel som en del av den jevnlige gjennomgangen av forretningsrisiko og utvikle/innføre nødvendige planer for risikohåndtering der det er relevant
	– Meld inn og registrer svindel eller seriesvindel, inkludert mistanke eller forsøk på å begå svindel som kan resultere i et mulig eller faktisk tap av
	  - ***USD 3000 (eller tilsvarende)*** eller mer i samsvar med lokal praksis og varslingskravene i GAM
	  - ***USD 20 000 (eller tilsvarende)*** eller mer i Compass Groups saksbehandlingssystem og sikre at man overholder varslingskravene i GAM[8]
	– Alvorlig svindel (for eksempel der beløpet er forventet å overstige ***USD 250 000 (eller tilsvarende)*** eller der svindelen, ***uavhengig av beløp***, kan utgjøre ***alvorlig skade*** på Compass Group eller noen i ledelsen, må meldes inn umiddelbart til konserndirektøren, finansdirektøren i konsernet, administrerende direktør eller finansdirektøren i regionen, sjefen for risiko og internrevisjon i konsernet, Group legal og selskapssekretæren og sjefen for etikk og integritet i konsernet. Den må også registreres i Compass Group saksbehandlingssystem.
	– Ved behov skal svindel undersøkes i samsvar med retningslinjene for interne undersøkelser.
	– Sørg for at alle regnskapsbøker og posteringer gjenspeiler begrunnelse, formål, innhold og lovlighet av transaksjoner og betalinger.
	– Betal ikke ut utgifter som er utilbørlige, ikke godkjente, og/eller som ikke er støttet av tilstrekkelig dokumentasjon.
	– Som godkjenner må du sørge for at transaksjonene er godt nok kontrollert og undersøkt før du godkjenner.

8. Se kapittel 12.2 i GAM.

OVERHOLDELSE AV KONKURRANSELOVGIVNING 3

Konkurranse- og antitrustlovgivning er utformet for å fremme rettferdig og fri konkurranse i bransjen og mellom kommersielle enheter for at bedriftene skal kunne konkurrere og vinne tilbud i et rettferdig marked.

De fleste land i verden har konkurranselovgivning som regulerer at selskaper ikke skal utslette, redusere eller vri konkurransen i markeder der de er til stede. Selv om omfang og innhold i gjeldende konkurranselovgivning kan variere fra område til område, vil konkurranselovgivningen generelt søke å forby avtaler og praksiser som hindrer konkurranse og misbruk av dominerende posisjon eller betydelig markedsmakt. Størstedelen av konkurranselovgivningen strekker seg utover nasjonale grenser, og det betyr at nasjonal lovgivning kan gjelde for handlinger utenfor landets grenser. Derfor må vi sørge for at vi overholder reglene nedenfor uansett hvor vi driver aktivitet.

Atferd som hindrer konkurranse, kan føre til at Compass og dets medarbeidere ilegges sivil- og kriminalrettslig straff, og det kan skade merkevaren og omdømmet vårt. Compass kan bli utsatt for langvarig etterforskning som ender i sivil- og kriminalrettslig straff og skadeserstatning. Enkeltpersoner kan også kjennes skyldige i å ha begått en kriminell handling.

VÅRT PRINSIPP

Compass er et selskap som kan drive forretninger på en rettferdig måte, og som gjør det. Compass-medarbeidere skal alltid overholde konkurranselovgivning – eller antitrustlovgivning – for å innfri Compass' mål om å konkurrere rettferdig med konkurrentene for å sikre kunders, leverandørers og andre interessenters tillit.

RISIKOOMRÅDE

- Avtaler og ordninger med konkurrenter
- Utilbørlig informasjonsutveksling med konkurrenter
- Deltakelse i næringsforeninger eller på bransjearrangementer
- Vertikale avtaler mellom forskjellige nivåer i verdikjeden
- Misbruk av dominerende stilling
- Fellesforetak

AVTALER OG ORDNINGER MED KONKURRENTER (INKLUDERT MUNTLIGE AVTALER OG FORSTÅELSER)

Risikoområde	3 **Overholdelse av konkurranselovgivning**
Definisjon	– Utilbørlig forhandling eller avtaler (muntlig eller skriftlig) mellom konkurrenter, som omfatter «kartell»-lignende atferd, inkludert å bli enige om faste salgs- og kjøpspriser («prisfiksing»), markedsdeling eller kundefordeling, tilbudsfiksing, begrensninger i kapasitet eller resultater, ordninger som ekskluderer konkurrerende firmaer fra et marked, eller kollektiv boikott. – Det må utvises varsomhet i drøftinger med konkurrenter om muligheten for, og det å inngå, avtaler, selv uformelle, uten at det er vurdert og godkjent av juridisk avdeling.
Forventning	– Compass forbyr deltakelse i kartellvirksomhet i alle land, også de som ikke har konkurranselovgivning. – Ikke delta i samtaler eller diskusjoner om, eller inngå avtaler om, verken direkte eller indirekte (inkludert en uformell, uskreven avtale eller forståelse) med en konkurrent om prisfiksing, tilbudsfiksing, reduksjon i resultater eller kapasitet, forsinket utvidelse, kollektiv boikott eller andre ordninger for å ekskludere en konkurrent, fordele kundene eller dele på markedet.
Røde flagg / faresignaler	– diskusjon om priser eller satser med en konkurrent – diskusjon om kunder eller driftsområder med en konkurrent – diskusjon om fremtidige planer for virksomheten med en konkurrent, inkludert planer om innlevering av tilbud på bestemte forretningsmuligheter – deling av all annen forretningssensitiv informasjon som ikke er offentlig kjent, for eksempel driftsutgifter, marginer og salgsvolum (les mer under «Utilbørlig informasjonsutveksling» nedenfor) – En forespørsel fra en tredjepart, inkludert en kunde, om å gjøre noe av det som er nevnt ovenfor.
Hva du må gjøre	– Hvis du er bekymret for at en konkurrent ønsker å diskutere og bli enig med deg om noen form for kartellvirksomhet, avslutter du samtalen umiddelbart og gjør det tydelig at du ikke ønsker å motta et slikt tilbud, eller du informerer juridisk avdeling umiddelbart. – Informer juridisk avdeling umiddelbart hvis en kunde har bedt om koordinering av tilbudsaktivitet, annen konkurransemessig atferd eller kontraktsvilkår. – Informer juridisk avdeling om all mistenkelig kartellatferd fra tredjepart som omfatter våre konkurrenter eller leverandører. – Søk videre veiledning fra juridisk avdeling fra begynnelsen av dersom du vurderer kontrakter eller andre kommersielle ordninger med konkurrenter. – Få godkjennelse fra juridisk avdeling før du inngår disse kontraktene/ordningene. – Meld inn mistanke om brudd på konkurranselovgivning til legal i landet eller regionen, som i sin tur vil kontake Group Legal, selskapssekretæren og sjefen for etikk- og integritetsavdelingen i konsernet. Det er uvesentlig hvor lenge situasjonen har pågått, og at alle andre i miljøet gjør det. Du må uansett melde inn alle slike mistanker.

UTILBØRLIG INFORMASJONSUTVEKSLING MED KONKURRENTER

Risikoområde	3 **Overholdelse av konkurranselovgivning**
Definisjon	– **Utveksling av konfidensiell eller konkurransesensitiv informasjon** med konkurrenter enten direkte eller indirekte, altså informasjon som ikke er offentlig, og som er knyttet til priser (inkludert leverandørens priser, kundens priser, avslag og rabatt), nylige, nåværende eller fremtidig omsetning, enhetspris, lønnsomhetsnivåer, markedsandeler, kunde- og leverandørlister, lønnsnivåer eller intensjoner om å levere tilbud.
Forventning	– Compass-medarbeidere skal ikke utveksle konkurransesensitiv informasjon med en konkurrent, verken direkte eller indirekte (for eksempel via en tredjepart, kunde, bransjeanalytiker, journalist, handelspublikasjon eller et sosialt medium), med mindre det handler om et felles tilbud som håndteres av juridisk avdeling. – Compass-medarbeidere skal holde tydelig avstand hvis en konkurrent prøver å dele konkurransesensitiv informasjon med oss eller inviterer oss til noen form for ulovlig samarbeid. – Compass-medarbeidere skal aldri bli enige om eller diskutere priser med konkurrenter, inkludert hvilken pris Compass selger eller har planer om å selge varer eller tjenester til, og alle andre finansielle eller ikke-finansielle kommersielle strategier.
Røde flagg / faresignaler	– En konkurrent kommuniserer, muntlig eller skriftlig, om vedkommendes egne eller Compass' planer om å levere tilbud, kommersielle priser eller ikke-offentlige finansielle og ikke-finansielle strategier. – En bransjekontakt som jobber for en konkurrent, tilbyr konkurransesensitiv informasjon om hans/hennes eget selskap eller foreslår at dere deler informasjon helt konfidensielt. Denne sensitiviteten gjelder uavhengig av kontekst, enten det er i sosial sammenheng eller forretningssammenheng.
Hva du må gjøre	– Be om råd fra juridisk avdeling hvis du er bekymret for at du kan ha mottatt eller delt forretningssensitiv informasjon eller har blitt bedt om å utlevere slik informasjon. – Be om råd fra juridisk avdeling før du deler informasjon om Compass med konkurrenter (en konfidensialitetsavtale kan være nødvendig selv om juridisk avdeling godkjenner utleveringen i det spesifikke tilfellet). – Be om råd fra juridisk avdeling før du sender ut offentlig kommunikasjon om priser, volum eller planer om å sende inn tilbud. – Hvis en konkurrent deler konkurransesensitiv informasjon eller foreslår koordinering, må du avslå dette, avslutte diskusjonen og melde inn hendelsen til juridisk avdeling umiddelbart. Hvis informasjonen deles med deg i e-post, bør du be om veiledning fra juridisk om hvordan du skal svare. Det vil vanligvis være nødvendig å sende et svar der du understreket at du ikke ønsket informasjonen, og at du ikke ønsker å motta mer av den.

DELTAKELSE I NÆRINGSFORENINGER ELLER PÅ BRANSJEARRANGEMENTER

Risikoområde	3 **Overholdelse av konkurranselovgivning**
Definisjon	– **Bransjeorganisasjoner, bransjeorganer, konferanser** og **andre bransjearrangementer** kan være en nyttig og legitim del av forretningene. Siden Compass' konkurrenter trolig også deltar, er det viktig å være særlig forsiktig med eventuelle diskusjoner, enten de er formelle eller uformelle, på disse møtene.
Forventning	– Ikke bruk deltakelse på slike arrangementer, eller på tilknyttede sosiale arrangementer i etterkant, som dekke for uakseptabel eller utilbørlig utveksling av forretningssensitiv informasjon mellom konkurrenter. – Søk støtte fra juridisk avdeling før du melder deg inn i en handelsforening.
Røde flagg / faresignaler	– diskusjoner som beveger seg bort fra dagsordenen og skaper deling av ikke-offentlig eller konkurransesensitiv informasjon.
Hva du må gjøre	– Søk råd fra juridisk avdeling hvis du er medlem av en handelsforening og/eller deltar på et uformelt møte eller et annet bransjeforum der du møter konkurrenter, og sikre at rutinene for overholdelse av lover og regler følges (for eksempel skriftlig dagsorden, påminnelse om overholdelse av konkurranselovgivning og referat fra hva som ble drøftet). – Be om råd fra juridisk avdeling dersom du ønsker å samarbeide med konkurrenter eller leverandører om bransje-, miljø-, bærekrafts- eller styringsinitiativer, for å sikre at en eventuell avtale ikke begrenser eller har negative konsekvenser for konkurransen. – Send inn deltakeroversikt / oversikt over betalte medlemskap til Compass Groups register. – Ikke diskuter temaer som er knyttet til konkurransesensitiv informasjon (særlig ikke markedsførings-/produksjonsstrategi, pris/volum for enkeltkonkurrenter og utgiftsdata). – Sørg for at all informasjon som deles på arrangementet, enten er offentlig eller har blitt sammenstilt og anonymisert. – Hvis det formelle møtet beveger seg inn på forretningssensitiv informasjon, eller hvis en konkurrent deler forretningssensitiv informasjon eller foreslår koordinering, skal du prøve å avslutte diskusjonen umiddelbart, og hvis dette ikke skjer, skal du forlate møtet etter å ha sagt fra om hvorfor. Det skal protokollføres at du forlot møtet, og du skal deretter informere juridisk avdeling eller etikk- og integritetsavdelingen. – Vær forberedt på å følge dette rådet på strengt og synlig vis. Det nytter ikke å gli stille bort. Ikke bekymre deg for at det føles vanskelig eller flaut å handle slik foran kolleger eller overordnede. Hvis du ikke har troen på at du får det til, bør du ikke delta i møtet.

VERTIKALE AVTALER

Risikoområde	3 **Overholdelse av konkurranselovgivning**
Definisjon	– **Vertikale avtaler** er avtaler mellom selskaper på forskjellige nivåer i verdikjeden (for eksempel mellom en leverandør eller matprodusent og bedriften som kjøper. – De fleste vertikale avtaler skaper ikke bekymringer – for eksempel eksklusiv tilgang til matservering på kundens premisser. En vertikal avtale kan bryte konkurranselovgivningen hvis den stopper eller begrenser kundenes videresalg av produkter, innfører eksklusive leverings- eller kjøpskrav, tildeler eksklusive områder eller kundegrupper, eller setter en minste videresalgspris eller en fast videresalgspris.
Forventning	– Vi bør ikke prøve å ilegge kommersielle partnere potensielt begrensende avtaleklausuler uten å ha klarert det med juridisk avdeling.
Røde flagg / faresignaler	– eksklusive leverandøravtaler med Compass-leverandører – leverandører som insisterer på at Compass følger deres veiledende utsalgspris, og truer med å avslutte leveransen hvis de ikke gjør det
Hva du må gjøre	– Søk råd fra juridisk avdeling før du inngår en vertikal avtale Vær særlig oppmerksom på områder der Compass kan beskrives som dominerende eller har mye markedsmakt.

MISBRUK AV DOMINERENDE STILLING

Risikoområde	3 **Overholdelse av konkurranselovgivning**
Definisjon	– En bedrift kan regnes som dominerende hvis den har en markedsandel på 40 prosent eller mer. I noen tilfeller kan likevel en markedsandel på 25 prosent eller mer være nok til å etablere en dominerende stilling. Et dominerende selskap kan ikke misbruke markedsmakten sin ved hjelp av ekskluderende eller utnyttende atferd, for eksempel ved å ta overdrevne priser, diskriminerende priser eller rovpriser, ved å knytte sammen leveringen med andre varer å tjenester, ved å nekte handel og ved å kreve eksklusiv handel eller langsiktige avtaler.
Forventning	– Vi skal ikke misbruke en dominerende stilling ved å ekskludere konkurrenter eller utnytte kunder, i markeder der en Compass-bedrift kan regnes som dominerende.
Røde flagg / faresignaler	– tilby priser/rabatter under kostpris – sette prisene overdrevent høyt
Hva du må gjøre	– Søke råd fra juridisk avdeling hvis Compass kan være dominerende eller har sterk markedsmakt.

FELLESFORETAK

Risikoområde	3 **Overholdelse av konkurranselovgivning**
Definisjon	– Et **fellesforetak** er en forretningsform der to eller flere parter blir enige om å samarbeide for å oppnå en bestemt oppgave eller et bestemt mål. Denne oppgaven kan være et nytt prosjekt eller annen forretningsmessig aktivitet. Fellesforetak kan ha mange forskjellige former.
Forventning	– Be alltid om råd fra juridisk avdeling eller fusjons- og oppkjøpsteamet i konsernet i forbindelse med mulige fellesforetak. – I et fellesforetak med en konkurrent skal ikke Compass' konkurransesensitive informasjon deles med fellesforetakets direktør eller ansatte, eller med Compass-medarbeidere som avgis til fellesforetaket – med mindre det er eksplisitt godkjent av juridisk avdeling. – Compass-medarbeidere som avgis til et fellesforetak, skal ikke utlevere konkurransesensitive opplysninger om fellesforetaket til andre Compass-medarbeidere, med mindre det er eksplisitt godkjent av juridisk avdeling. – Alle fellesforetak Compass deltar i, skal også følge retningslinjer for overholdelse av lover og regler.
Røde flagg / faresignaler	– alle forslag om å etablere fellesforetak med en konkurrent – tenk gjennom om det er avgjørende at Compass samarbeider med en konkurrent – alle forslag om at Compass skal dele konkurransesensitive opplysninger med en konkurrent for å vurdere hvor attraktivt det er å etablere et fellesforetak – all informasjonsdeling under drift av et etablert fellesforetak (enten du gir eller mottar informasjon) eller felles aktivitet som går utenfor fellesforetakets omfang – kontroller gir ikke svar på hvem som er den reelle eieren av et selskap, eller selskapet antas å være et skallselskap eller skjult bak en stiftelse eller noen som bare er direktør i navnet
Hva du må gjøre	– Be om råd fra juridisk avdeling før du innleder diskusjoner om et mulig fellesforetak. – Følg rutinene fra juridisk avdeling hvis det gis grønt lys til å etablere drøftinger. Dette omfatter blant annet at dere blir enige med partneren/partnerne i fellesforetaket om rutiner for informasjonsdeling. – Hent inn forhåndsgodkjenning fra juridisk avdeling før dere inngår avtale eller ordning om fellesforetak. – Gjennomfør kontroll av tredjeparters integritet for enheter/enkeltpersoner før dere mottar/sender betalinger, i samsvar med *retningslinjer for kontroll av tredjeparters integritet og veiledningen knyttet til retningslinjene*. – Bli enige om en dagsorden før møter i fellesforetaket der konkurrenter er til stede. Hold dere til dagsordenen og før referat fra møtet. La alle som var til stede, godkjenne at referatet er en nøyaktig gjengivelse av det som skjedde på møtet, og få referatet signert.

HVITVASKING, FINANSIERING AV TERRORISME OG SKATTEUNNDRAGELSE 4–6

Kriminalitet av alle typer fører ofte til vinning (for eksempel ved at den gir overskudd eller fører til kjøp av eiendom). Dette kalles noen ganger utbytte fra kriminalitet. **Hvitvasking** er forsøk på skjule eller dekke over utbyttet av kriminalitet for at de kriminelle skal få beholde utbyttet. Dette omfatter mottak av eller handel med eiendeler med opphav i kriminalitet, også av uskyldige tredjeparter.

Finansiering av terrorisme omfatter mottak av eller tilbud om penger eller eiendeler der intensjonen er, eller det finnes mulighet for, bruk i forbindelse med terrorisme, eller der eiendeler med opphav i terror hvitvaskes. Dette er ofte knyttet til hvitvasking.

Skatteunndragelse er å unnlate å betale eller å betale for lite skatt hvor som helst i verden. **Tilrettelegging for skatteunndragelse** er å bevisst hjelpe en annen person til å begå skatteunndragelse eller på annen måte være medskyldig i personens handlinger.

VÅRT PRINSIPP

Hvitvasking og finansiering av terrorisme kan oppstå hvis du vet – eller med rimelighet burde ha mistenkt – at penger eller andre aktiva Compass mottar (for eksempel fra en tredjepart i form av en kunde, leverandør eller partner i fellesforetak), utgjør utbytte fra kriminalitet eller er forbundet med kriminell aktivitet eller terroristaktivitet, eller hvis Compass er involvert i handlinger der penger eller andre eiendeler vil bli brukt i terroraktivitet.

Compass legger ikke til rette for og ser ikke gjennom fingrene med hvitvasking, finansiering av terrorisme og skatteunndragelse.

RISIKOOMRÅDE

- Håndtering av utbytte fra kriminalitet
- tilrettelegging for skatteunndragelse / mangel på forebygging av skatteunndragelse

HÅNDTERING AV UTBYTTE FRA KRIMINALITET

Risikoområde	4 Hvitvasking / 5 finansiering av terrorisme
Definisjon	– **Håndtering eller tilrettelegging for håndtering av eiendeler** som har opphav i eller ble skaffet til veie, direkte eller indirekte, som følge av kriminell eller ulovlig aktivitet, eller håndtering, eller tilrettelegging for håndtering av, penger som utgjør verdien av slike eiendeler.

Forventning	– Ansatte i Compass
	  - må sørge for at Compass ikke mottar utbytte fra kriminell aktivitet, fordi dette kan være straffbart
	  - må ikke under noen omstendighet inngå i noen form for kommersielle avtaler som involverer ulovlig ervervede midler eller eiendeler, eller som resulterer i finansiering eller terrorisme
	  - må ikke bevisst engasjere en motpart som er knyttet til kriminell aktivitet
	– må aldri tipse en motpart om at et rettshåndhevingsorgan vil bli kontaktet eller har blitt kontaktet, ettersom dette kan være et lovbrudd

Røde flagg / faresignaler	– En motpart ber om eller sender betalinger og/eller fakturaer inndelt i forskjellige former (for eksempel kontanter, bankoverføringer, sjekker) eller flere enheter. – En motpart ber om eller sender betalinger og/eller fakturaer fra en bankkonto fra eller til en enhet eller enkeltperson i et annet navn enn motparten i kontrakten. – En motpart bruker flere utenlandske bankkontoer utenfor motpartens registreringssted. – kontroller gir ikke svar på hvem som er den reelle eieren av et selskap, eller selskapet antas å være et skallselskap eller skjult bak en stiftelse eller noen som bare er direktør i navnet – En motpart bruker uvanlige eller mistenkelige dokumenter, og detaljene og referansene kan ikke etterprøves på noen enkel måte. – Motpartens bakgrunn avviker fra det vi kunne forvente basert på vedkommendes forretningsaktivitet. – Kunden foreslår en uvanlig og ikke-sedvanebasert måte å håndtere transaksjonen på. – Opphavet til midlene eller den tiltenkte bruken av dem stemmer ikke overens med organisasjonens formål. – Betalinger til tredjepart skal gjøres utenfor landet og/eller til et land som er knyttet til hvitvasking. – Transaksjonen omfatter, eller er knyttet til, et land med tette bånd til terrorisme eller der det finnes proskriberte organisasjoner.
Hva du må gjøre	– Gjennomfør kontroll av tredjeparters integritet for enheter/enkeltpersoner før dere mottar/sender betalinger, i samsvar med *retningslinjer for kontroll av tredjeparters integritet og veiledningen knyttet til retningslinjene*. – Følg med på handelen og aktiviteten til motparten for å oppdage røde flagg som kan skape mistanke om at de deltar i hvitvasking av penger, og kontakt juridisk avdeling eller etikk- og integritetsavdelingen i konsernet så snart som mulig. – Sørg for at det gjennomføres relevante kontroller av utbyttets kilder for penger som skal mottas av agenter som handler på vegne av Compass, og at avtalen/kontrakten omfatter garantier om å sette i verk tiltak mot hvitvasking og terrorisme. – Meld inn mistanke om hvitvasking av penger eller at vi håndterer utbytte fra kriminalitet, til Legal i landet eller regionen, som i sin tur vil ta det opp med sjefen for etikk og integritet i konsernet. – Sørg for at retningslinjer/rutiner for bekjempelse av hvitvasking som er spesifikke for en jurisdiksjon eller forretningsenhet, innføres i samsvar med kravene, slik at vi overholder lokale lover og regler. – Vurder hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme som en del av den jevnlige gjennomgangen av forretningsrisiko og utvikle/innføre nødvendige planer for risikohåndtering der det er relevant.

SKATTEUNNDRAGELSE

Risikoområde	6 **Skatteunndragelse**
Definisjon	– **Tilrettelegging for skatteunndragelse** oppstår når noen bevisst hjelper en annen med å unndra skatt eller på andre måter er medskyldig i handlingen, også selv om de selv ikke får noen fordeler av det.

Forventning	– Ansatte i Compass
	  - må ikke under noen omstendighet delta i, gi råd om eller på annen måte oppfordre til, bidra i eller legge til rette for noen form for skatteunndragelse
	  - må overholde alle forebyggende prosedyrer Compass har innført innenfor skatteunndragelse, inkludert fullføring av gjeldende opplæring og eskalering av alle bekymringer
	– må aldri tipse en motpart om at et rettshåndhevingsorgan vil bli kontaktet eller har blitt kontaktet, ettersom dette kan være et lovbrudd

Røde flagg / faresignaler	– En motpart ber om eller sender betalinger og/eller fakturaer inndelt i forskjellige former (for eksempel kontanter, bankoverføringer, sjekker) eller flere enheter. – En motpart ber om eller sender betalinger og/eller fakturaer fra en bankkonto fra eller til en enhet eller enkeltperson i et annet navn enn motparten i kontrakten. – En motpart bruker flere utenlandske bankkontoer utenfor motpartens registreringssted. – kontroller gir ikke svar på hvem som er den reelle eieren av et selskap, eller selskapet antas å være et skallselskap eller skjult bak en stiftelse eller noen som bare er direktør i navnet – En motpart bruker uvanlige eller mistenkelige dokumenter, og detaljene og referansene kan ikke etterprøves på noen enkel måte. – Kunden foreslår en uvanlig og ikke-sedvanebasert måte å håndtere transaksjonen på. – Opphavet til midlene eller den tiltenkte bruken av dem stemmer ikke overens med organisasjonens formål.
Hva du må gjøre	– Følg med på handelen og aktiviteten til motparten for å oppdage røde flagg som kan skape mistanke om at de deltar i skatteunndragelse, og kontakt juridisk avdeling eller etikk- og integritetsavdelingen i konsernet så snart som mulig. – Sørg for at det gjennomføres relevante kontroller av utbyttets kilder for penger som skal mottas av agenter som handler på vegne av Compass, og at avtalen/kontrakten omfatter garantier om å sette i verk tiltak mot skatteunndragelse. – Meld inn mistanke om skatteunndragelse til legal i landet eller regionen, som i sin tur vil ta det opp med sjefen for etikk og integritet i konsernet. – Sørg for at retningslinjer/rutiner for skatteunndragelse som er spesifikke for en jurisdiksjon eller forretningsenhet, innføres i samsvar med kravene, slik at vi overholder lokale lover og regler. Be om råd fra skatteavdelingen i konsernet for å sørge for at dere overholder de aktuelle minimumskravene og handler i samsvar med konsernets skattestrategi. – Vurder skatteunndragelse som en del av den jevnlige gjennomgangen av forretningsrisiko og utvikle/innføre nødvendige planer for risikohåndtering der det er relevant.

SANKSJONER OG HANDELSKONTROLL 7

Compass arbeider for å drive forretninger på en ærlig og etisk god måte overalt hvor konsernet holder til. Som en del av denne kulturen skal alle lover og regler overholdes, inkludert aktuelle programmer for sanksjoner og handelskontroll («sanksjonsprogrammer»).

Sanksjonsprogrammer innføres av statlige myndigheter og mellomstatlige organisasjoner som forbyr eller begrenser transaksjoner av eller med visse personer, enheter, sektorer og/eller land.

Compass overholder en rekke sanksjonsprogrammer innenlands og utenlands. Disse programmene kan være knyttet til land vi driver aktivitet i, hvem kundene våre er, hvem de som arbeider for eller på vegne av oss er, hvordan vi inngår transaksjoner, og hvilke banktjenester vi benytter.

Compass har som mål å ta effektive og nødvendige forholdsregler for å håndtere risiko for brudd på sanksjoner og handelskontroll. Compass samhandler ikke direkte eller indirekte med sanksjonerte parter uten forhåndsgodkjenning av at den aktuelle transaksjonen ikke bryter med gjeldende sanksjoner eller på annen måte eksponerer Compass for unødvendig risiko. All handel med land, enkeltpersoner, enheter, varer eller tjenester som er underlagt sanksjoner eller handelskontroll, kan bare gjennomføres hvis nødvendige godkjenninger, lisenser eller unntak er på plass.

VÅRT PRINSIPP

Compass respekterer og overholder alle sanksjonsprogrammer som gjelder for selskapet vårt. Vi driver ikke forretninger med sanksjonerte enkeltpersoner, enheter, sektorer eller land.

Du må ikke under noen omstendigheter bevisst inngå i transaksjoner eller kommersielle relasjoner som kan bryte med de sanksjonsprogrammene som gjelder for Compass. Dette omfatter transaksjoner som omfatter enkeltpersoner eller enheter på sanksjonslister, transaksjoner som omfatter sanksjonerte land eller forbudte transaksjoner med sanksjonerte sektorer.

RISIKOOMRÅDE

- Inntreden i nye sektorer/områder
- Inntreden i nye tredjepartsrelasjoner
- Nye sanksjoner / frys av aktiva for eksisterende tredjeparter

INNTREDEN I NYE SEKTORER/OMRÅDER

Risikoområde	7 **Sanksjoner og handelskontroll**
Definisjon	– Etablering av forretninger i form av filialer eller nye selskaper i et land der Compass ikke er til stede i dag, eller oppstart av ny aktivitet eller inntreden i en ny kontrakt i et område eller farvann utenfor landet der driftsselskapet er basert, eller oppstart av en ny forretningssektor/-type i et eksisterende land. – Inntreden i nye områder/sektorer kan skape risiko for brudd på sanksjoner fordi området/sektoren kan være underlagt sanksjoner i en annen jurisdiksjon der Compass driver aktivitet. I tillegg kan nye områder ha egne sanksjonskrav som Compass må sørge for å følge.
Forventning	– Compass respekterer og etterlever alle sanksjonsprogrammer og vil ikke drive forretninger med sanksjonerte land eller sektorer.
Røde flagg / faresignaler	– Ny forretningsaktivitet i følgende jurisdiksjoner eller som grenser til eller er tett knyttet til følgende jurisdiksjoner, kan skape særlig risiko for brudd på sanksjoner: Belarus, Burundi, Cuba, Irak, Iran, Jemen, Kongo, Krim, Libanon, Libya, Nicaragua, Nord-Korea, Russland, Den sentralafrikanske republikk, Somalia, Sudan, Syria, Sør-Sudan, Ukraina, Venezuela og Zimbabwe.[9]
Hva du må gjøre	– Følge GAM når det gjelder å gå inn i nye land, områder eller sektorer. – Hent inn nødvendig godkjenning fra legal i landet eller regionen og sjefen for etikk- og integritetsavdelingen i konsernet før du innleder forretninger med enkeltpersoner eller enheter som er knyttet til et sanksjonert land eller en sanksjonert sektor.

9. Kontakt etikk- og integritetsavdelingen i konsernet for å få den nyeste listen over land med høy eller svært høy risiko.

INNTREDEN I NYE TREDJEPARTSRELASJONER

Risikoområde	7 **Sanksjoner og handelskontroll**
Definisjon	– Inntreden i nye tredjepartsrelasjoner utgjør mulig sanksjonsrisiko fordi disse tredjepartene kan være underlagt sanksjoner eller være eid/kontrollert av enkeltpersoner/enheter som er underlagt sanksjoner. Tredjeparter som er underlagt sanksjoner, kan også prøve å skjule dette for Compass for å omgå sanksjonskrav. – Tredjeparter omfatter kunder, leverandører, underleverandører, organisasjoner vi samarbeider med (som partnere i fellesforetak, oppkjøps- eller avhendingsmål), rådgivere (forretningsrådgivere, økonomiske rådgivere, juridiske rådgivere og lobbyister), mellomledd, distributører agenter og alle andre motparter i kontrakter.
Forventning	– Alle nye tredjeparter skal sjekkes mot sanksjonslister i samsvar med «Konsulenter og rådgivere» i *GAM* og krav i retningslinjer for kontroll av tredjeparters integritet og veiledningen knyttet til retningslinjene.
Røde flagg / faresignaler	– Tredjeparten er tilknyttet enkeltpersoner eller enheter som rammes av sanksjoner. – Tredjeparten er nylig etablert og har betydelige økonomiske ressurser til disposisjon, og det er uklart hvordan man har tilegnet seg disse økonomiske ressursene. – Tredjepartens bedriftsstruktur omfatter et holdingselskap som er lokalisert i en jurisdiksjon i utlandet. – Tredjeparten er ikke kjent med bruken av varen eller tjenestene og/eller stiller ingen av de forretningsmessige eller tekniske spørsmålene som vanligvis blir stilt under forhandlinger. – Betalingsvilkårene eller betalingsmåten er uvanlig (for eksempel ved at tredjeparten er villig til å betale en stor sum kontant her og nå – betalinger som ikke går gjennom bank).
Hva du må gjøre	– gjennomføre kontroll av tredjeparters integritet for alle nye og eksisterende tredjeparter i samsvar med *retningslinjer for kontroll av tredjeparters integritet og veiledningen knyttet til retningslinjene* – Vær oppmerksom på mulige forsøk fra tredjeparter på å skjule knytninger til sanksjonerte enkeltpersoner/enheter. – Sørg for at alle skriftlige kontrakter med tredjeparter inneholder et krav om å overholde all gjeldende lovgivning, også den som er knyttet til handelssanksjoner.

NYE SANKSJONER / FRYS AV AKTIVA FOR EKSISTERENDE TREDJEPARTER

Risikoområde	7 **Sanksjoner og handelskontroll**
Definisjon	– I noen tilfeller kan en eksisterende tredjepart bli underlagt sanksjoner eller frys av aktiva i løpet av relasjonen med Compass. Dette skaper risiko for at Compass ubevisst kan bryte sanksjoner ved å gjennomføre en pågående transaksjon som har blitt forbudt mens den pågikk.
Compass' regler	– Alle transaksjoner som omfatter en tredjepart som blir sanksjonert av en relevant jurisdiksjon i løpet av transaksjonen, må umiddelbart settes på vent, og de aktuelle midlene må fryses. – Detaljene om en transaksjon som kan omfatte en enkeltperson, en enhet, et land eller en sektor som er sanksjonert, må ikke under noen omstendigheter endres eller dekkes over for å kunne gjennomføres.
Røde flagg / faresignaler	– En tredjepart gjør en plutselig eller uventet endring i en transaksjon. – En tredjepart utøver utilbørlig eller urimelig press for å gjennomføre en transaksjon raskt. – En tredjepart foreslår at viktig detaljer om en transaksjon utelates eller skjules i viktige dokumenter. – En bank som var involvert i en transaksjon, fryser pengene eller nekter å behandle transaksjonen.
Hva du må gjøre	– Gjennomføre løpende og jevnlig kontroll av eksisterende tredjeparter i samsvar med *retningslinjer for kontroll av tredjeparters integritet* og *veiledningen knyttet til retningslinjene* for å avdekke om de blir sanksjonert. – Du må ikke under noen omstendigheter fortsette en transaksjon hvis du vet eller mistenker at en tilknyttet tredjepart har blitt underlagt relevante sanksjoner. Dette omfatter mottak av eller gjennomføring av betalinger fra/til tredjeparten, eller på andre måter håndtering av vedkommendes eiendeler. – I slike tilfeller skal du umiddelbart varsle Legal i landet eller regionen, som igjen vil varsle sjefen for etikk- og integritetsavdelingen i konsernet om alle pågående transaksjoner som omfatter en tredjepart som har blitt sanksjonert, slik at de kan beslutte hva som skal skje videre.

MER INFORMASJON

OVERHOLDELSE AV RETNINGSLINJENE

Du må sørge for at du leser, forstår og overholder disse retningslinjene, og at du fullfører all obligatorisk opplæring som er knyttet til dem. Du må unngå all aktivitet og atferd som kan føre til eller gi inntrykk av brudd på disse retningslinjene, som igjen kan føre til mangel på overholdelse av gjeldende lovgivning for forretningsintegritet og dermed utgjøre en kriminell handling.

Alle i Compass har et ansvar for å melde inn mulige brudd på retningslinjene. Compass oppfordrer til å melde inn alle bekymringer og er opptatt av å beskytte varslere mot skade og represalier.

Hvis du vet om eller mistenker et brudd på disse retningslinjene, kan du ta opp bekymringen med nærmeste leder, din lokale HR-sjef, din lokale Speak Up-ansvarlig, en ansatt på den juridiske avdelingen i ditt land, i din region eller i konsernet eller et medlem av etikk- og integritetsavdelingen i konsernet.

Compass-medarbeidere og forretningspartnerne våre kan også bruke vårt konfidensielle og verdensomspennende varslings- og rapporteringsprogram Si fra, vi lytter for å få veiledning og/eller melde inn alle bekymringer om brudd på disse retningslinjene.

TILSYN OG REVISJON

Retningslinjene vil bli revidert med jevne mellomrom av konsernledelsen i Compass Group.

Compass-medarbeidere inviteres til å gi innspill til retningslinjene og foreslå hvordan de kan forbedres. Kommentarer, forslag og spørsmål kan sendes gjennom etikk- og integritetsportalen ved å bruke funksjonen for å stille spørsmål.

ANNET

Disse retningslinjene er ikke en del av Compass-ansattes arbeidsavtale, og de kan endres når som helst.

Retningslinjene er vedtatt av konsernledelsen i Compass Group.

Dominic

DOMINIC BLAKEMORE
KONSERNDIREKTØR, COMPASS GROUP PLC